

Punkalaitumen kunnan hallintosäännön päivittäminen

vanhusne 04.12.2024
124/00.01.01/2022

Punkalaitumen kunnan hallintosääntöä ollaan päivittämässä. Vanhus- ja vammaisneuvoston on tarkoituksenmukaista käydä keskustelua hallintosäännön ja osallistumis/vaikuttamismahdollisuuksien näkökulmasta vaikuttajatoimielimen asemasta kunnassa.

Kuntalain 27 §:n mukaan kunnanhallituksen on asetettava vanhusneuvosto varmistamaan ikääntyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet. Lain mukaan vanhusneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin kannalta. Kuntalain 28§:n mukaan kunnanhallituksen on asetettava vammaisneuvosto varmistamaan vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet. Punkalaitumen kunnassa on yhdistetty vanhus- ja vammaisneuvosto.

Punkalaitumen kunnan hallintosäännön mukaan:

12 § Vaikuttajatoimielimet

Kunnassa on nuorisovaltuusto, vanhus- ja vammaisneuvosto sekä elinvoimaneuvosto, joiden kokoonpanosta, asettamisesta ja toimintaedellytyksistä päättää kunnanhallitus.

27 § Vaikuttajatoimielinten tehtävät ja ratkaisuvallta

Vaikuttajatoimielimiä ovat nuorisovaltuuston lisäksi vanhus- ja vammaisneuvosto sekä elinvoimaneuvosto. Vaikuttajatoimielinten asema kuntalaisten osallistamisessa on olennainen. Neuvosto vaikuttaa kunnan eri toimijoiden toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan omilla toimialoillaan. Neuvostolla ei ole suoraa päätöksentekovaltaa eikä budjettivaltaa. Neuvosto saa tehdä aloitteita, kannanottoja ja lausuntoja kunnan eri toimielimille.

Kuntalaki ei suoraan edellytä neuvoston jäsenille puhe- ja läsnäolo-oikeutta kunnanhallituksen kokouksissa, monet kunnat ovat omissa hallintosäännöissään myöntäneet tällaisen oikeuden edistääkseen osallistumista päätöksentekoon. Esimerkiksi Taivalkosken kunnan hallintosäännön mukaan vanhus- ja vammaisneuvoston edustajille voidaan antaa puhe- ja läsnäolo-oikeus toimielinten kokouksissa. Myös useiden muiden kuntien hallintosäännön mukaan vanhus/vammaisneuvostojen edustajalla on joko säännöllisesti tai käsiteltäessä aihepiiriin kuuluvia asioista puhe- ja läsnäolo-oikeus kunnan toimielimissä. Esimerkiksi Kuntaliiton julkaisu "Vanhusneuvosto osallistuu ja vaikuttaa" käsittelee vanhusneuvostojen asemaa ja tehtäviä lainsäädännössä sekä käytännön toteutusta kunnissa. Osassa kunnissa on myös tapauksia, joissa neuvostot ovat itse esittäneet toiveen saada puhe- ja läsnäolo-oikeus kunnanhallituksen tai lautakuntien kokouksiin. Esimerkiksi Kuopion vanhusneuvosto on tehnyt aloitteen, jossa se esittää kaupunginhallitukselle luvan nimetä jäsenen eri lautakuntien kokouksiin puhe- ja läsnäolo-oikeudella.